

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 17 maj 1926 kl. 4 e. m.

Andra särskilda utskottets utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med anhållan om riksdagens yttrande angående vissa beslut, som fattats av den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1925.

Genom en den 25 februari 1926 dagtecknad proposition, nr 118, vilken i nedan angivna delar hänvisats till behandling av andra särskilda utskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagda utdrag av statsrådsprotokollet, anhållit om riksdagens yttrande rörande de i nämnda protokoll omförmälda, av den internationella arbetsorganisationens konferens i Genève år 1925 fattade besluten.

Beträffande grunderna för Kungl. Maj:ts ifrågavarande hemställan får utskottet, i den mån ej redogörelse därför lämnas här nedan, hänvisa till propositionens innehåll.

De vid omförmälda konferens fattade beslut, som hänvisats till utskottets behandling, utgöras av följande, i översättning till svenska återgivna förslag till konvention, ävensom rekommendationer:¹

1.

Förslag till konvention angående ersättning för olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående ersättning för olycksfall i arbete, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

¹ Det med 8 i propositionen betecknade förslag till konvention angående nattarbete i bagerier har hänvisats till behandling av lagutskott.

antager efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att tillförsäkra personer, som drabbas av olycksfall i arbete, eller deras rättsinnehavare ersättning enligt villkor åtminstone likvärdiga med de i denna konvention stadgade.

§ 2.

Lagar och förordningar om ersättning för olycksfall i arbete skola äga tillämpning å arbetare, tjänstemän och lärlingar anställda i offentliga eller enskilda företag, rörelser eller anläggningar av vad slag det vara må. Dock tillkommer det medlem att i sin nationella lagstiftning stadga sådana undantag, som kunna finnas nödiga beträffande:

- a) arbetare, som sysselsättas med tillfälligt arbete, vilket icke står i samband med arbetsgivarens rörelse;
- b) hemarbetare;
- c) medlemmar av arbetsgivarens familj, som arbeta uteslutande för hans räkning och bo under hans tak;
- d) icke-kroppsarbetare med arbetsförtjänst överstigande viss i den nationella lagstiftningen fastställd gräns.

§ 3.

Denna konvention skall icke äga tillämpning å

- 1) sjömän och fiskare, för vilka bestämmelser skola meddelas i en framtida konvention;
- 2) personer, som tillgodonjuta en särskild regim, vilken är minst likvärdig med den i denna konvention stadgade.

§ 4.

Denna konvention äger icke tillämpning å jordbruket, för vilket den av internationella arbetskonferensen å dess tredje sammanträde antagna konventionen rörande arbetares ersättning för olycksfall i arbete inom jordbruket förblir i kraft.

§ 5.

Den ersättning, som skall utgivas i händelse av olycksfall, som medfört döden eller bestående oförmåga till arbete, skall utbetalas till den skadade eller hans rättsinnehavare i form av en ränta.

Dock må ersättningen kunna helt eller delvis utbetalas i form av kapital, därest vederbörande myndigheter kunna beredas säkerhet för en förnuftig användning av kapitalet.

§ 6.

I händelse av arbetsoförmåga skall ersättningen utgå senast från femte dagen efter olycksfallet, vare sig ersättningen lämnas av arbetsgivaren, av en olycksfallsförsäkringsanstalt eller av en sjukförsäkringsanstalt.

§ 7.

Ett tillägg till ersättningen skall utgivas till skadade, som drabbas av arbetsförmåga, vilken gör ständig hjälp av annan person nödvändig.

§ 8.

Den nationella lagstiftningen skall föreskriva de kontrollåtgärder och de regler för revision av ersättningen, som må anses nödvändiga.

§ 9.

Genom olycksfall i arbete skadade skola hava rätt till läkarhjälp samt till sådant kirurgiskt och farmaceutiskt bistånd, som kan finnas nödigt till följd av olycksfallet. Kostnaden för sådan hjälp kan bestridas antingen av arbetsgivaren, av en olycksfallsförsäkringsanstalt eller av en sjuk- och invaliditetsförsäkringsanstalt.

§ 10.

Den nationella lagstiftningen skall bereda genom olycksfall i arbete skadade rätt till erhållande och normalt förnyande, genom arbetsgivarens eller försäkringsanstaltens försorg, av sådana konstgjorda lemmar och ortopediska hjälpmedel, som erkännas vara nödvändiga; undantagsvis må dock den nationella lagstiftningen medgiva, att tillhandahållandet och förnyandet av sådana hjälpmedel utbytes mot ett tillägg till ersättningen, vilket skall bestämmas samtidigt med att själva ersättningsbeloppet fastställs eller revideras och som skall svara mot den sannolika kostnaden för normal anskaffning och förnyelse av hjälpmedlen.

Den nationella lagstiftningen skall föreskriva nödiga kontrollåtgärder, såväl till förebyggande av missbruk i samband med förnyandet av hjälpmedel som till säkerställande att tilläggsersättningen användes till avsett ändamål.

§ 11.

Den nationella lagstiftningen skall meddela sådana bestämmelser, som med hänsyn till varje lands särskilda förhållanden äro bäst ägnade att under alla omständigheter säkerställa utbetalning av ersättning till personer, som drabbas av olycksfall i arbete, eller deras rättsinnehavare samt bereda dem säkerhet mot arbetsgivarens eller försäkringsanstaltens insolvens.

§ 12.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 13.

Denna konvention träder i kraft, så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekretären.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 14.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmar av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 15.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 13 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention, att tillämpa bestämmelserna i §§ 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 och 11 senast den 1 januari 1927 samt att vidtaga alla erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 16.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 17.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan fem år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 18.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 19.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

2.

Rekommendation angående minimibeloppet av ersättning för olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrå samman kallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammantäde samt beslutit antaga vissa förslag angående minimibeloppet av ersättning för olycksfall i arbete, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Konferensen anbefaller varje medlem av den internationella arbetsorganisationen att taga under övervägande följande principer och regler:

I.

Vid olycksfall, som medför arbetsförmåga, bör den ersättning, som skall utgivas enligt nationell lag eller förordning, icke understiga följande satser:

1) vid bestående och fullständig arbetsförmåga en ränta svarande mot två tredjedelar av den skadades årliga arbetsförtjänst;

2) vid bestående men partiell arbetsförmåga en del av den ränta, som skulle utgått vid bestående och fullständig arbetsförmåga, motsvarande den av olycksfallet förorsakade minskningen i förvärförmågan;

3) vid fullständig men övergående arbetsförmåga ett understöd per dag eller vecka, motsvarande två tredjedelar av den skadades grundlön;

4) vid övergående och partiell arbetsförmåga en del av det understöd per dag eller vecka, som utgår vid fullständig men övergående arbetsförmåga, motsvarande den av olycksfallet förorsakade minskningen i förvärförmågan.

Därest ersättningen utgår i form av ett kapital, må detta icke understiga det kapitaliserade värdet av den ränta, som eljest skulle utgå.

II.

Genom olycksfall i arbete skadade, som äro i behov av annan persons hjälp, böra erhålla ett tillägg till ersättningen, icke understigande halva det belopp, som utgår vid bestående och fullständig arbetsförmåga.

III.

Vid olycksfall med dödlig utgång bör rätt till ersättning tillerkännas åtminstone följande grupper av efterlevande:

1) den avlidnes make eller maka;

2) den avlidnes barn under 18 år eller, om de på grund av kroppsligt eller andligt lyte äro oförmögna att förtjäna sitt uppehälle, utan hänsyn till ålder;

3) den avlidnes föräldrar, far- eller morföräldrar, såvida de sakna medel till sitt uppehälle och underhöllos av den avlidne eller denne hade försörjningsplikt gentemot dem;

4) den avlidnes barnbarn och syskon, om de äro under 18 år eller utan hänsyn till ålder, såvida de på grund av kroppsligt eller andligt lyte äro oförmögna att förtjäna sitt uppehälle och de tillika äro föräldralösa eller om deras föräldrar, ehuru i livet, äro oförmögna att försörja dem.

Utgår ersättningen i form av årlig ränta, skall maximigränsen för totalsumman av de årliga utbetalningarna till samtliga efterlevande icke understiga två tredjedelar av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

Utgår ersättningen i form av ett kapital, skall maximigränsen för totalsumman av de kapitalbelopp, som utbetalas till samtliga efterlevande, icke understiga det kapitaliserade värdet av en ränta motsvarande två tredjedelar av den avlidnes årliga arbetsförtjänst.

IV.

De genom olycksfall i arbete skadade personernas fackliga nyutbildning bör tryggas genom åtgärder, som den nationella lagstiftningen finner tjänligast. Regeringarna böra uppmuntra anstalter, som bereda sådan utbildning.

3.

Rekommendation angående den rättsliga behandlingen av tvister om ersättning för olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående den rättsliga behandlingen av tvister om ersättning för olycksfall i arbete, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet, ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

I betraktande av att tvister rörande ersättning för olycksfall i arbete hänföra sig icke blott till tolkning av lagars och förordningars text, utan även till yrkesspörsmål, som kräva en ingående kännedom om arbetsförhållandena, i all synnerhet om företagens natur, arten av de risker de erbjuda, förhållandet mellan arbetet och olycksfallet, sättet för lörens beräkning, graden av arbetsoförmåga, möjligheten för utbildning till nytt yrke;

i betraktande av att arbetare och arbetsgivare besitta den nödvändiga kompetensen i yrkesfrågor och att deras deltagande i den rättsliga behandlingen av tvister om ersättning för olycksfall i arbete erbjuder möjlighet att komma till rättvisare avgöranden;

i betraktande av att arbetsgivares och arbetares deltagande i sådan behandling i många länder kan åvägabringas utan rubbning av den bestående judiciella organisationen,

anbefaller konferensen varje medlem av den internationella arbetsorganisationen att taga under övervägande följande principer och regler:

I.

Tvister, som röra ersättning för olycksfall i arbete, böra företrädesvis underställas specialdomstolar eller skiljenämnder, vilka — med eller utan vanliga domare — bestå av ett lika antal arbetar- och arbetsgivarrepresentanter, tillsatta att fungera som domare av sina respektive organisationer eller på deras förslag eller tillsatta av arbetsgivar- och arbetarrepresentanter inom andra sociala institutioner eller av särskilda valorgan för arbetsgivare och arbetare.

II.

Då tvister rörande ersättning för olycksfall i arbete förekomma inför de allmänna domstolarna, skola dessa, på begäran av endera parten, höra arbetare och arbetsgivare i egenskap av experter, så snart tvisten hänför sig till ett yrkesspörsmål och i synnerhet då den gäller graden av arbetsförmåga.

4.

Förslag till konvention angående ersättning för yrkessjukdomar.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående ersättning för yrkessjukdomar, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att tillförsäkra personer, som falla offer för yrkessjukdomar, eller deras rättsinnehavare en ersättning grundad på de allmänna principerna i den nationella lagstiftningen angående ersättning för olycksfall i arbete.

Denna ersättning skall icke vara lägre än den, som i den nationella lagstiftningen stadgas för skada till följd av olycksfall i arbete. Med detta förbehåll skall det stå varje medlem fritt att, vid fastställandet i den nationella lagstiftningen av de villkor, enligt vilka ersättning för ifrågavarande sjukdomar skall betalas, och vid tillämpningen på dessa sjukdomar av sin lagstiftning om ersättning för olycksfall i arbete, vidtaga sådana förändringar och anpassningar, som kunna anses tjänliga.

§ 2.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att anse som yrkessjukdomar de sjukdomar och förgiftningar, som framkallas av de i efterföljande förteckning upptagna ämnena, då dessa sjukdomar eller förgiftningar drabba arbetare tillhörande industrier eller yrken, som finnas upptagna på motstående plats i förteckningen, och då desamma härröra från arbete i ett företag, som är underkastat förut nämnda nationella lagstiftning.

Förteckning.

Sjukdomar och giftiga ämnen	Motsvarande industrier eller yrken
Förgiftning genom bly, blylegeringar och blyföreningar samt direkta följder av sådan förgiftning.	Handhavande av mineral innehållande bly, inbegripet blyhaltig aska från zinkhyttor. Smältning av gammal zink och bly i tackor. Tillverkning av föremål av gjutet bly eller blyhaltiga legeringar. Grafiska industrier. Tillverkning av blyföreningar. Tillverkning och reparation av elektriska ackumulatörer. Beredning och användning av emaljer innehållande bly. Polering med hjälp av blyfilspån eller blyhaltig tennaska. Måleriarbete, innefattande beredning eller behandling av täckande ämnen, kitt eller färgämnen, innehållande blypigment.
Förgiftning genom kvicksilver, kvicksilveramalgamer och kvicksilverföreningar samt direkta följder av sådan förgiftning.	Handhavande av kvicksilvermineral. Tillverkning av kvicksilverföreningar. Tillverkning av mättnings- eller laboratorieapparater. Beredning av råämnen för tillverkning av hattar. Brännförgyllning. Användning av kvicksilverpumpar vid tillverkning av glödlampor. Knallhattstillverkning av knallkviksilver.
Mjältbrandssmitta.	Arbete, som medför beröring med mjältbrandssmittade djur. Handhavande av kvarlevor av djur, inbegripet hudar, klövar, hovar och horn. Lastning och lossning eller transport av varor.

§ 3.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 4.

Denna konvention träder i kraft, så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekreteraren.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 5.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 6.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 4 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention, att tillämpa bestämmelserna i §§ 1 och 2 senast den 1 januari 1927 samt att vidtaga erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 7.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 8.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan fem år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för registrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 9.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 10.

De franska och engelska texterna, till denna konvention skola båda äga vitsord.

5.

Rekommendation angående ersättning för yrkessjukdomar.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående ersättning för yrkessjukdomar, vilken fråga innefattas i första punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

Med erkännande att det står varje land fritt att i sin nationella lagstiftning upprätta en mer fullständig lista över sjukdomar än den, som bifogats § 2 av konventionsförslaget angående ersättning för yrkessjukdomar,

hemställer konferensen,
att staterna måtte fastställa ett enkelt förfarande, där sådant icke redan förefinnes, medelst vilket förteckningen över de sjukdomar, som i den nationella lagstiftningen anses som yrkessjukdomar, kan revideras.

6.

Förslag till konvention angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde

samt beslutit antaga vissa förslag angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete, vilken fråga innefattas i andra punkten på dagordningen för sammanträdet,

ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av ett förslag till internationell konvention,

antager efterföljande förslag till konvention att ratificeras av internationella arbetsorganisationens medlemmar jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

§ 1.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att åt person, som å dess territorium drabbas av olycksfall i arbete och är medborgare i någon annan medlemsstat, som ratificerat konventionen, eller åt sådan persons rättsinnehavare giva samma behandling, som den tillförsäkrar sina egna medborgare.

Nu åsyftade likhet i behandlingen skall tillförsäkras utländska arbetare och deras rättsinnehavare utan villkor i avseende å hemvist. I fråga om de utbetalningar, som en medlem eller dess medborgare i enlighet härmed kunna ha att göra utom medlemmens territorium, skola de anordningar, som vidtagas, där så finnes nödvändigt, regleras genom särskilda överenskommelser mellan vederbörande medlemmar.

§ 2.

Beträffande ersättning för olycksfall, som drabbar en arbetare, vilken på en medlems territorium tillfälligt eller med mellantider sysselsättes för ett företag, som är beläget på annan medlems territorium, kan genom särskilt avtal bestämmas, att sistnämnda medlems lagstiftning skall tillämpas.

§ 3.

Medlemmar, som ratificera denna konvention och vilka icke ha ett system av skadestånd för eller försäkring mot olycksfall i arbete, åtaga sig att åvägabrinniga lagstiftning i ämnet inom tre år från ratificeringen.

§ 4.

Medlemmar, som ratificera denna konvention, förbinda sig att ömsesidigt lämna varandra bistånd till underlättande av konventionens tillämpning och genomförandet av respektive lagar och reglementen rörande ersättning för

olycksfall i arbete ävensom att om varje ändring i nämnda lagar och reglementen underrätta internationella arbetsbyrån, som i sin ordning därom skall upplysa övriga därav intresserade medlemmar.

§ 5.

De officiella ratifikationerna av denna konvention skola, i enlighet med bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen, delgivas nationernas förbunds generalsekreterare och av honom inregistreras.

§ 6.

Denna konvention träder i kraft, så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats av generalsekreteraren.

Den är bindande allenast för de medlemmar, vilkas ratifikationer inregistrerats hos sekretariatet.

Därefter träder denna konvention i kraft för varje medlem den dag, då dess ratifikation inregistrerats hos sekretariatet.

§ 7.

Så snart ratifikationerna för två medlemmar av internationella arbetsorganisationen inregistrerats hos sekretariatet, skall nationernas förbunds generalsekreterare därom notificera alla medlemmarna av internationella arbetsorganisationen. Han skall likaledes notificera dem inregistreringen av ratifikationer, som senare delgivits honom av andra medlemmar av organisationen.

§ 8.

Under förbehåll med hänsyn till bestämmelserna i § 6 förbinder sig varje medlem, som ratificerar denna konvention, att tillämpa bestämmelserna i §§ 1, 2, 3 och 4 senast den 1 januari 1927 samt att vidtaga erforderliga åtgärder för att göra dem effektiva.

§ 9.

Varje medlem av internationella arbetsorganisationen, som ratificerar denna konvention, förbinder sig att, i enlighet med bestämmelserna i § 421 av fördraget i Versailles och motsvarande paragrafer av de övriga fredsfördragen, tillämpa denna konvention på sina kolonier, besittningar och protektorat.

§ 10.

Varje medlem, som ratificerat denna konvention, kan, sedan tio år förflutit från den tidpunkt, då konventionen först trädde i kraft, uppsäga densamma genom skrivelse, som delgives nationernas förbunds generalsekreterare för inregistrering. Uppsägningen träder icke i kraft förrän ett år, efter det den inregistrerats hos sekretariatet.

§ 11.

Internationella arbetsbyråns styrelse åligger att minst en gång vart tionde år förelägga generalkonferensen en redogörelse för denna konventions tillämpning och taga i övervägande, huruvida det finnes anledning att på konferensens dagordning upptaga frågan om konventionens revision eller modifierande.

§ 12.

De franska och engelska texterna till denna konvention skola båda äga vitsord.

7.

Rekommendation angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete.

Generalkonferensen av nationernas förbunds internationella arbetsorganisation,

vilken av styrelsen för internationella arbetsbyrån sammankallats till Genève och där samlats den 19 maj 1925 till sitt sjunde sammanträde samt beslutit antaga vissa förslag angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete, vilken fråga innefattas i andra punkten på dagordningen för sammanträdet, ävensom beslutit, att dessa förslag skola taga form av en rekommendation,

antager efterföljande rekommendation att underställas internationella arbetsorganisationens medlemmar för att av dem tagas i övervägande med hänsyn till dess förverkligande genom nationell lagstiftning eller på annat sätt jämlikt bestämmelserna i del XIII av fördraget i Versailles och motsvarande delar av de övriga fredsfördragen.

I.

Med hänsyn till tillämpningen av konventionen angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete hemställer konferensen, att varje medlem av internationella arbetsorganisationen måtte vidtaga nödiga åtgärder:

a) för att beträffande skadeståndstagare, som icke bo i det land, där skadeståndet utgår, underlätta betalningen av dem tillkommande belopp samt säkerställa iakttagandet av de i lagar och reglementen angivna villkor för nämnda betalning;

b) för att i fall av tvist om utebliven eller upphörd betalning eller minskning av skadeståndsbeloppet åt person, som icke bor i det land, där hans rätt till skadestånd uppkommit, talan måtte kunna anhängiggöras vid vederbörande domstolar i nämnda land, utan att den intresserade parten skall vara nödgad personligen inställa sig;

c) för att förmånen av befrielse från fiskaliska avgifter, av kostnadsfritt erhållande av officiella handlingar och andra fördelar, beviljade genom en medlems lagstiftning åt offren för olycksfall i arbete, måtte utsträckas till att tillgodokomma alla medborgare i medlemsstater, som ratificerat ifrågavarande konvention.

II.

Konferensen hemställer, att i de länder, där det icke finnes ett system av skadestånd eller försäkring mot olycksfall i arbete, regeringarna måtte, till dess ett dylikt system blivit upprättat, för utländska arbetare underlätta tillgodonjutandet av deras nationella lagstiftning angående olycksfall i arbete.

Såsom i förevarande proposition omförmäles, åligger det medlemmarna av internationella arbetsorganisationen att inom ett år eller vid förhinder på grund av exceptionella förhållanden senast inom 18 månader efter avslutandet av ett sammanträde av internationella arbetskonferensen underställa vid sammanträdet antagna rekommendationer och konventionsförslag den eller de myndigheter,

till vilkas kompetensområden respektive frågor höra, för deras omgestaltande till lag eller vidtagande av andra åtgärder. För det fall att en rekommendation ej leder till någon lagstiftningsåtgärd eller annat åtgörande för dess genomförande eller om ett konventionsförslag icke vinner vederbörande myndighets eller myndigheters bifall, skall respektive medlem av organisationen icke vara underkastad någon vidare förpliktelse med hänsyn därtill.

Den internationella arbetskonferensens sjunde sammanträde hölls i Genève under tiden 19 maj—10 juni 1925. Vid sammanträdet, därvid Sverige var representerat, antogos de här ovan återgivna förslag till konventioner ävensom rekommendationer, vilka rörde frågan om ersättning för olycksfall i arbete och om ersättning för yrkessjukdomar.

Över de omförmälda förslagen har socialstyrelsen anmodats att avgiva yttrande. I anledning härav anhöll socialstyrelsen, att försäkringsrådet och riksförsäkringsanstalten ville i vad anginge konventionsförslagen och rekommendationerna rörande ersättning för olycksfall i arbete eller yrkessjukdomar giva styrelsen till känna, vilka åtgärder i lagstiftningsväg eller i annat avseende berörda beslut enligt ämbetsverkens mening borde föranleda från svensk sida. Sedan ämbetsverken inkommit med yttranden i dylikt hänseende samt medicinalstyrelsen på motsvarande sätt uttalat sig beträffande konferensbesluten rörande ersättning för yrkessjukdomar, har socialstyrelsen den 30 december 1925 avgivit utlåtande i ärendet.

Utskottet övergår nu till att behandla de särskilda konventionsförslagen och rekommendationerna var för sig.

1:o **Förslag till konvention angående ersättning för olycksfall i arbete** (sid. 1).

Beträffande detta konventionsförslag har departementschefen anført, att av de av ämbetsverken avgivna yttrandena syntes framgå, att för ratifikation erfordras allenast följande ändringar i de enligt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete gällande bestämmelserna, nämligen:

1) borttagande av de inskränkningar i försäkringens omfattning, enligt vilka hemmavarande medlemmar av arbetsgivarens familj, som icke arbeta uteslutande för hans räkning, icke kroppsarbetande personer med över 9,000 kronors inkomst samt barn under 12 år icke inbegripas under försäkringen, samt

2) utvidgning av rätten till erhållande av särskilda hjälpmedel eller s. k. proteser till att avse jämväl förnyelse av dylika hjälpmedel.

Departementschefen har vidare erinrat om, att i det av Kungl. Maj:t med proposition nr 109 framlagda förslaget till ny lag om försäkring för olycksfall i arbete under 2 och 6 §§ (proposition nr 109 motiven sid. 163 och 169) i berörda hänseenden intagits bestämmelser, vilka syntes överensstämma med konventionsförslaget.

Departementschefen har slutligen uttalat såsom sin mening, att därest ändrade bestämmelser i överensstämmelse med de nyss omförmälda stadgandena i

förslaget till ny lag om försäkring för olycksfall i arbete bleve av statsmakterna antagna, förevarande konvention borde av Sverige ratificeras.

Utskottet. Såsom framgår av utskottets utlåtande nr 1 har utskottet visserligen icke ansett sig böra tillstyrka riksdagen att antaga Kungl. Maj:ts förslag till ny olycksfallsförsäkringslag men i anledning av samma förslag beslutit föreslå riksdagen att beträffande åtskilliga bestämmelser angående ersättningar m. m. i den nuvarande olycksfallsförsäkringslagen vidtaga ändringar i huvudsaklig överensstämmelse med Kungl. Maj:ts förslag. Därvid har utskottet tillstyrkt ändring i 2 och 6 §§ i gällande lag i enlighet med de här ovan omförmälda bestämmelserna i motsvarande lagrum i Kungl. Maj:ts förslag. Vinner utskottets hemställan i sistnämnda hänseende riksdagens bifall, torde formella hinder för konventionsförslagets ratifikation icke föreligga. I likhet med departementschefen och de sakkunniga myndigheterna finner utskottet det också vara önskvärt, att ratifikation av förslaget kommer till stånd och tillstyrker förty sådan åtgärd.

2:o) **Rekommendation angående minimibeloppet av ersättning för olycksfall i arbete** (sid. 4).

Beträffande denna rekommendation har departementschefen anført, att vid det utredningsarbete, som föregått framläggandet av förslaget till ny lag om försäkring för olycksfall i arbete, innehållet i förevarande rekommendation beaktats. I de hänseenden, som behandlas i avdelningarna I, II och IV i densamma, syntes, därest förslaget antoges, den svenska lagstiftningen komma i överensstämmelse med rekommendationen i de punkter, där så icke redan vore fallet. Vid däremot anginge de under avdelning III i rekommendationen upptagna önskemålen, vilka avsåge en utvidgning av kretsen av dem, som vid arbetares frånfälle skola vara ersättningsberättigade, till farföräldrar, morföräldrar, barnbarn och syskon, allt dock endast under vissa förutsättningar, syntes desamma gå så långt utöver den gällande svenska lagstiftningens principer, att dennas bringande i överensstämmelse med rekommendationen icke ansetts kunna ifrågakomma, särskilt som detta skulle föranleda högst avsevärda merkostnader för försäkringen. Någon åtgärd under den närmaste framtiden för en ändring i sistnämnda hänseende syntes departementschefen av enahanda skäl icke böra ifrågakomma.

Departementschefen har sålunda ansett ifrågavarande rekommendation icke böra föranleda vidare åtgärd från de svenska statsmakternas sida.

Utskottet. Mot vad departementschefen sålunda anført har utskottet intet att erinra.

3:o) **Rekommendation angående den rättsliga behandlingen av tvister om ersättning för olycksfall i arbete** (sid. 6).

I fråga om denna rekommendation har departementschefen i överensstämmelse med ämbetsverken anført, att då den rättsliga behandlingen av tvister röran-

de ersättning för olycksfall i arbete genom försäkringsrådets sammansättning syntes i huvudsak redan vara ordnad på sätt rekommendationen avsåge, densamma icke borde föranleda någon åtgärd.

Utskottet delar den av departementschefen sålunda uttalade uppfattningen och anser förevarande rekommendation alltså icke böra föranleda någon åtgärd.

Utskottet.

4:o) Förslag till konvention angående ersättning för yrkessjukdomar (sid. 7).

samt

5:o) Rekommendation angående ersättning för yrkessjukdomar (sid. 9).

Angående ifrågavarande konventionsförslag har departementschefen anført, att starka skäl visserligen syntes tala för att yrkessjukdomarna inbegreps under olycksfallsförsäkringen men att, med hänsyn till frågans invecklade beskaffenhet och till stor del outhärliga skick det icke varit möjligt att i sammanhang med framläggande av förslaget till ny olycksfallsförsäkringslag medhinna den ytterligare undersökning, som måste föregå utarbetandet av förslag i frågan. Departementschefen hade emellertid för avsikt att föranstalta om sådan utredning. Då departementschefen sålunda icke vore beredd föreslå sådan ändrad lagstiftning, som utgjorde förutsättning för ratifikation av konventionsförslaget, ansåge sig departementschefen icke för närvarande kunna tillstyrka ratifikation.

I fråga om rekommendationen har departementschefen uttalat, att densamma för närvarande icke borde föranleda någon åtgärd men att däri upptagna önskemål torde komma att beaktas vid den tillämnade utredningen rörande frågan om yrkessjukdomar i dess helhet.

Såsom framgår av den översikt av frågan om yrkessjukdomarna, som lämnats i propositionen nr 109 (sid. 123 ff) råder meningsskiljaktighet om till vilket område av socialförsäkringen — sjuk- eller olycksfallsförsäkringen — yrkessjukdomarna rätteligen böra hänföras. Att vid sådant förhållande och utan avvaktande av resultatet av den utredning i frågan, som må komma att äga rum, taga bestämd ståndpunkt till de i konventionsförslaget och rekommendationen berörda spörsmål låter sig tydligen icke göra. Något uttalande i frågan från riksdagens sida synes utskottet sålunda icke vara erforderligt.

Utskottet.

6:o) Förslag till konvention angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete (sid. 10).

I fråga om detta konventionsförslag hava de hörda ämbetsverken anført, att för ratifikation av detsamma någon ändring i gällande olycksfallsförsäkringslag icke syntes erforderlig. Socialstyrelsen har därjämte yttrat, att styrelsen ansåge förslaget icke blott vara av avsevärd betydelse på det internationella

socialpolitiska samarbetets område utan även, med hänsyn till det stora antalet i främmande länder spridda svenska arbetare, från svensk synpunkt fördelaktigt. Styrelsen tvekade sålunda icke tillstyrka anslutning för Sveriges del till konventionen.

Departementschefen har anslutit sig till den av socialstyrelsen sålunda uttalade uppfattningen och anser förty och på i övrigt anförda skäl ratifikation av konventionsförslaget böra komma till stånd.

Utskottet.

Av vad socialstyrelsen med instämmande av departementschefen anført samt för övrigt upplysts i propositionen vill det synas, som om genom ratifikation av förevarande konventionsförslag ej oväsentliga fördelar skulle beredas åtskilliga svenska i utlandet bosatta arbetare. Då vidare, såsom departementschefen närmare utvecklat, en ratifikation av förslaget icke för Sveriges del kan väntas medföra olägenheter, anser utskottet sig sålunda böra förorda ratifikation.

7:o) Rekommendation angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete (sid. 12).

Ämbetsverken hava, socialstyrelsen under erinran, att de i förevarande rekommendation åsyftade anordningarna i allt väsentligt redan syntes vara genomförda i Sverige, uttalat att rekommendationen icke syntes böra föranleda någon åtgärd. Till denna uppfattning har departementschefen anslutit sig.

Utskottet.

Mot vad sålunda anförts anser sig utskottet icke hava något att erinra.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t meddela,
att riksdagen för sin del finner Sverige böra biträda förslagen till

konvention angående ersättning för olycksfall i arbete,
samt

konvention angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete;

att riksdagen för sin del finner Sverige för närvarande icke böra biträda förslaget till konvention angående ersättning för yrkessjukdomar;

samt att riksdagen beträffande

rekommendationen angående minimibeloppet av ersättning för olycksfall i arbete,

rekommendationen angående den rättsliga behandlingen av tvister om ersättning för olycksfall i arbete,

rekommendationen angående ersättning för yrkessjukdomar samt

rekommendationen angående lika behandling av in- och utländska arbetare i avseende å ersättning för olycksfall i arbete

icke har något att erinra mot vad departementschefen härutinnan anfört.

Stockholm den 17 maj 1926.

På andra särskilda utskottets vägnar:

CARL EKMAN.

Vid ärendets behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *C. G. Ekman, Bårg, Thorberg, von Sydow, Almkvist, Tjällgren, Sigfrid Hansson, Boman, Berglund, Johan Bernhard Johansson, Lyberg* och *Lindgren*;

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Grängesberg, *Hagman, Anderson* i Storegården, *Hamrin, Leo, Järte, K. A. Westman, Carlsson* i Stockholm, fru *Östlund*, herrar *Jansson* i Edsbäcken, *Bernström* och *Bergström* i Hälsingborg.

Reservation:

av herrar *von Sydow, Tjällgren, Boman, Johan Bernhard Johansson, Lindgren, Anderson* i Storegården, *Järte, K. A. Westman* och *Bernström*, vilka i konsekvens med vad de anfört i reservationer till utskottets utlåtande nr 1 vid 2 § i lagen om försäkring för olycksfall i arbete ansett, att utskottet bort avstyrka ratifikation av förslaget till konvention angående ersättning för olycksfall i arbete.
